การศึกษาเปรียบเทียบตัวบทของบทละครพันทาง *เรื่องบ้วนฮวยเหลา* กับนิยายอิงพงศาวดารจีนต้นฉบับ *เรื่องว่านฮวาโหลว* และ *อู๋หู่ผิงซี*[1]

ศริญญา ผั้วผดุง[2]

บทคัดย่อ

บทละครพันทางเรื่อง*บ้วนฮวยเหลา* ประพันธ์โดยหลวงพัฒนพงศ์ภักดี (ทิม สุขยางค์) ในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นบทละครที่ดัดแปลงเนื้อหามาจากนิยายอิงพงศาวดารจีนสองเรื่อง ได้แก่ *ว่านฮวาโหลว* และ*อู๋หู่ผิงซี* โดยกวีใช้นิยายฉบับแปลภาษาไทยคือ *บ้วนฮ่วยเหลา* และ *โหงวโฮ้วเพงไซ* ซึ่งแปลในสมัยรัชกาลที่ 4 มาเป็นต้นฉบับ ดังนั้นตัวบทของวรรณกรรมต้นทางและปลายทางในด้านต่างๆ จึงมีทั้งความเหมือนและความต่างปรากฏอยู่

นอกจากนี้การดัดแปลงนิยายจีนมาประพันธ์เป็นบทละครพันทางไทยยังเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของวรรณกรรมจีนที่มีต่อวรรณกรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นอีกด้วย

---

[1]บทความนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ (รหัสโครงการ HS1025A)

[2] อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำสำคัญ บทละครพันทาง บ้วนฮวยเหลา นิยายพงศาวดารจีน

1. บทนำ

หนังสือประเภทหนึ่งที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะในรัชกาลที่ 5 คือ วรรณกรรมจีน มีพงศาวดารจีนหลายสิบเรื่องที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยและตีพิมพ์ออกวางจำหน่าย จากนั้นบรรดากวีหรือคณะละครก็นำไปดัดแปลงเป็นบทละครเพื่อใช้แสดงในโอกาสต่างๆซึ่งหลวงพัฒนพงศ์ภักดีก็ได้เลือกมาดัดแปลงและประพันธ์เป็นบทละครพันทาง 5 เรื่องเพื่อให้โรงละครของเจ้าพระยามหินทรศักดิ์ธำรงเจ้านายของท่านได้ใช้ทำการแสดงเช่นกัน ได้แก่เรื่อง ***ห้องสิน สามก๊ก ซุยถังไต้ฮั่น*** และ***บ้วนฮวยเหลา*** จึงเป็นที่น่าสนใจว่าเมื่อนิยายอิงพงศาวดารจีนได้กลายมาเป็นกลอนบทละครพันทางของไทยแล้วเนื้อความและอรรถรสมีความเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยเลือกเรื่อง ***บ้วนฮวยเหลา*** มาทำการศึกษาเปรียบเทียบ เนื่องจากเห็นว่าคนไทยจำนวนไม่น้อยรู้จักเปาชิงเทียน (เปาบุ้นจิ้น) ขุนนางผู้ซื่อสัตย์ยุติธรรมและขุนศึกตระกูลหยาง ยอดขุนพลผู้เสียสละแห่งราชวงศ์ซ่ง(ซ้อง) แต่แทบจะไม่มีใครรู้จักแม่ทัพตี๋ชิง (เต็กเช็ง) ผู้ซึ่งได้ชื่อว่า เป็นดาวบู๊ที่จุติมาคู่กับเปาชิงเทียน ดาวบุ๋นแห่งราชวงศ์ซ่ง และในนิยายเรื่องนี้ก็เป็น

ช่วงรัชสมัยที่ยอดคนในตำนานดั่งที่กล่าวมา มีชีวิตและมีเหตุการณ์เกี่ยวเนื่องกันโดยยึดตี๋ชิงเป็นตัวละครหลัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจจนกระทั่งเลือกมาทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยจะยกตัวอย่างเนื้อความจากตัวบทของบทละครและนิยายในด้านภาพลักษณ์ของตัวละคร การปรับเปลี่ยนเนื้อความและการพรรณนาฉากรักมาเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นถึงความเหมือนและความต่างของวรรณกรรมทั้งสองฉบับ

บทละครพันทางเรื่อง***บ้วนฮวยเหลา*** ได้ดัดแปลงเนื้อหามาจากนิยายต้นฉบับภาษาจีนถึง 2 เรื่อง ได้แก่ ***ว่านฮวาโหลว*** 《萬花樓》 Wàn Huā Lóu และ 44 ตอนแรกของ ***อู่หู่ผิงซี*** 《五虎平西前傳》 Wǔ Hǔ Píng Xī Qián Zhuàn โดยผ่านฉบับแปล ภาษาไทย ของนิยายเรื่องดังกล่าว คือเรื่อง***บ้วนฮวยเหลา*** 13 เล่มสมุดไทย ตีพิมพ์ครั้งแรกโดยโรงพิมพ์หมอบรัดเลย์ ในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อปี พ.ศ. 2423 เป็นสมุด 1 เล่ม และเรื่อง***โหงวโฮ้วเพงไซ*** 14 เล่มสมุดไทย ตีพิมพ์ครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อปีพ.ศ. 2421 เป็นสมุด 1 เล่ม โดยโรงพิมพ์เดียวกัน (สมเด็จฯกรมพระยาดำรงราชานุภาพ, 2471: 31-36) อีกทอดหนึ่ง

2. ภาพลักษณ์ของตัวละคร

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2542 : 821) ได้ให้ความหมายของคำว่า ภาพลักษณ์ ไว้ว่า "ภาพที่เกิดจากความนึกคิด

หรือที่คิดว่าควรจะเป็นเช่นนั้น" ภาพลักษณ์ของตัวละคร จึงหมายถึง ภาพจินตนาการเกี่ยวกับตัวละครที่เกิดจากคำหรือโวหารภาพพจน์ต่างๆ มาบรรยาย สำหรับภาพลักษณ์ของตัวละครในบทละครเรื่อง***บ้วนฮวยเหลา***นี้ ไม่ได้เกิดขึ้นจากจินตนาการของหลวงพัฒนพงศ์ภักดีโดยตรง แต่เป็นตัวละครซึ่งมีที่มาจากบุคคลอันมีตัวตนจริงตามประวัติศาสตร์ ได้รับการดัดแปลงแต่งเติมเสริมต่อมาจากผู้ประพันธ์นิยายต้นฉบับและผ่านการแปลมาเป็นนิยายฉบับภาษาไทยอีกต่อหนึ่งเรียบร้อยแล้ว

ผู้อ่านหรือผู้ชมสามารถซึมซับรับรู้ถึงภาพลักษณ์ของตัวละครได้จาก คำพูดและอากัปกิริยาของตัวละครเอง การถูกกล่าวถึงโดยตัวละครอื่น การบรรยายเพิ่มเติมหรือปรับแปลงจากนิยายและการใช้คำเดิมๆ เมื่อตัวละครปรากฏกายขึ้น โดยมากแล้วมักหมายถึงลักษณะซึ่งแสดงออกโดยอากัปกิริยาท่าทางและอารมณ์ความรู้สึกเสียเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้จะเป็นการบ่งบอกว่าตัวละครเป็นใครมีฐานะทางสังคมอย่างไรแต่เพียงสั้นๆ ด้วยคำที่ผู้ประพันธ์มักใช้อยู่เป็นประจำ ทว่าไม่ค่อยมีการกล่าวถึงรูปร่างลักษณะและการแต่งกายของตัวละครเท่าใดนัก

ตัวละครสำคัญที่นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบในข้อนี้มีทั้งหมด 4 ตัว ดังนี้

2.1 ตี๋ชิง

ตี๋ชิงถือเป็นตัวละครเอกของ*ว่านฮวาโหลว*แต่ด้วยลักษณะและความยาวของนิยาย ทำให้มีตัวละคร มีรายละเอียดของเรื่องราวอื่นๆ ที่สำคัญๆ รอบตัวตี๋ชิงถักถอประกอบอยู่ด้วยไม่น้อย ทว่าสำหรับในบทละครที่กวีตัดมาเฉพาะเนื้อหาที่น่าสนใจเพียงไม่มากนักนั้น ตี๋ชิงดูเหมือนจะถูกลดความสำคัญลงไปเล็กน้อย ด้วยมีการเกลี่ยบทให้ตัวละครอื่น อาทิเช่น เปาเจิ่ง เจียวถิงกุ้ย เป็นต้น ด้วยมีบทบาทในความยาวและเวลาที่จำกัด เพื่อมิให้ละครรำนั้นน่าเบื่อ ผู้วิจัยวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตี๋ชิงดังต่อไปนี้

ก. เก่งกาจกล้าหาญ มีฝีมือในการรบ

ด้วยกลวิธีการบรรยายของกวีที่มักใช้คำเดิมๆอันได้แก่ *เก่งกาจ เก่งฉกรรจ์ กล้าหาญ หาญกล้า* ผูกติดไว้กับชื่อตี๋ชิงในเกือบทุกครั้งที่เอ่ยถึง ทำให้รู้สึกได้ว่าตัวละครตัวนี้เป็นคนที่เก่งกาจกล้าหาญและมีฝีมือในการรบ เช่น

ตรัสให้หาเตกเชง<u>ผู้เกงกาจ</u>　　ซึ่งเปนยาตที่ชิตสนิทสนม

“包公領了小英雄至金鑾殿，三呼拜舞已畢，聖上欽賜平身，細觀狄青氣宇軒昂，好一位英雄好漢，便道：“梨戚可將你世系，細細從頭奏來。” (*ว่านฮวาโหลว*.81)

บัตนั้น　　<u>เตกเชงเกงกาษ</u>ตวาตว่า...

“狄青金刀一擺，大喝道：.....” (*ว่านฮวาโหลว*.132)

บัตนั้น　　เตกเชงตอบว่า<u>ด้วยกล้าหาร</u>

อันตัวเราก็หมายว่าชายชาน จะขอรานราวีให้มีไชย

狄青道：“失去征衣，原是下官疏失。既然失落大狼山，我即單刀匹馬，立刻去討回，豈懼賊將強狼。倘若缺少一件，也不算好漢” (***ว่านฮวาโหลว***.133)

ผู้วิจัยเห็นว่าจากลักษณะการบรรยายของกวีดังที่ได้ยกตัวอย่างมาข้างต้น ทำให้ตี๋ชิงในบทละครห้าวหาญเก่งกาจมากกว่าตี๋ชิงใน ***ว่านฮวาโหลว*** เล็กน้อย ซึ่งคงเป็นเพราะเนื่องจากบทละครนั้นมีความยาวไม่มากนั้น เมื่อตี๋ชิงเป็นตัวละครเอก กวีย่อมต้องแสดงความเชี่ยวชาญหาญกล้าของตัวละครออกมาให้เห็นชัดเจนที่สุดในเวลาอันสั้น ทำให้ตัวละครมีความโดดเด่นเพียงพอที่จะตราตรึงดึงดูดความสนใจและความนิยมของผู้ชมได้อย่างมั่นคง

ข. มีความรับผิดชอบในหน้าที่

การใช้คำบรรยายความคิดของตี๋ชิงในขณะที่ได้พบและสมรสกับองค์หญิงปาเป่า ทำให้ต้องอยู่ที่เมืองตานตาน เป็นเหตุให้ไม่สามารถเดินทัพต่อไปตีเมืองซีเหลียวตามหน้าที่ที่ได้รับมาได้ แม้จะได้เป็นถึงราชบุตรเขยเสวยสุขอยู่ในเมืองตานตาน แต่จิตใจของตี๋ชิงก็ยังคงกังวลถึงงานอยู่ตลอดเวลาดังตัวอย่างต่อไปนี้

เตกเซงแลตลึงรำพึงนึก เขามาศึกรักษ์ใครก็ใช่ที่
มาราชการหลวงผิดทวงที จะประหวัดสัตตรีไม่ควรการ

狄元帥暗說道：“本帥今朝已在計窮力竭，只這一戰之下，以決生死，況且他是番邦之女，本帥又不想她為

妻，管她甚麼有情沒情，既不肯和息，與他決一個勝負便了。”(**อู๋หู่ผิงซี**.34-35)

เตกเซงนึกราชการรำคานจิต เปนสุตคิตเกรงฆามคร้ามครั่น

จำจะหนีนงลักไปศักวัน ต้องผ่อนผันไปดูลู่ทาง

“且説狄青元帥，身在番邦，心在中原，一日思量這公主舉止端嚴，知情達理，文武雙全，今日做了我妻，不辱我天朝將士，只可惜她生在外邦，父母雙全，單靠一女，諒情不肯與我同轉中原。我在此間多一日，猶如多一年，如若她不願同行，我自當承別了她，回歸故國便了！”(**อู๋หู่ผิงซี**.54)

จะจำพรากจากนุชสุดเสียดาย พี่นึกหมายว่าจะไคร่ไปด้วยกัน

แต่กลัวขาตซึ่งราชการหลวง กับเปนห่วงมารดาจะอาสัน....

“下官一心算定班帥，要同公主同歸中原，拜見母親，爲何公主說要回歸你國？”(**อู๋หู่ผิงซี**.107)

ค. กตัญญู รักเดียวใจเดียว

ตัวอย่างด้านล่างนี้เป็นความรู้สึกของตี๋ชิงขณะที่ได้ทราบว่าพระเจ้าซ่งเหรินจงจับมารดาตนไปขังไว้เป็นตัวประกัน รอให้ตนไปตีซีเหลียวสำเร็จค่อยเอาความชอบกลับไปไถ่ตัว ตี๋ชิงแม้จะเป็นถึงแม่ทัพใหญ่เป็นชาติทหารที่เก่งกาจกล้าหาญ แต่ก็ถึงกับร้องไห้คร่ำครวญด้วยความรักและกตัญญูต่อมารดา

ฟังเหต ชลเนตรลังไหลใจระหวย

จิตสะทึกสะท้อนออนระทวย เปนทุกด้วยมารดาโศกาใล

元帥一聽此言，五內皆崩說：“不好了，既有此事，

娘噯！多是孩兒不孝，累極你了，好不痛殺也！”紛紛下淚，又不敢高聲痛哭，只是心內猶如刀刺，說：“劉兄弟，罪及母親，為子之心何安。” (***อู๋หู่ผิงซี***.55)

ราชครูผังและองค์หญิงเฟยหลงร่วมมือกับหยางเทาทูลขอพระเจ้าซ่งเหรินจงให้พระราชทานนางเฟิ่งเจียวบุตรสาวของ หยางเทาให้แก่ตี๋ชิง ทว่าตี๋ชิงทูลปฏิเสธเนื่องจากตนมีภรรยาอยู่แล้ว แสดงให้เห็นถึงความเป็นคนรักเดียวใจเดียวมั่นคงต่อภรรยาตน

เมื่อนั้น เพ่งไซอ๋องผ่องใสกระเษมศรี
ทูลว่าภรรยาหม่อมฉันมี การขัดขวางอย่างนี้พระทรงธรรม์

此時，狄青出班說：“臣啓閉下，臣在單單国招親，依律罪該萬死，已蒙聖上寬宥。況且賽花雖生於外國，義重情深，為臣被困白鶴関非她興兵解圍，重臣焉能得全性命。他不負為臣，臣豈可忘他，伏乞我主不依楊滔之言，以免陷臣於不義，足感天恩不盡矣！”

(***อู๋หู่ผิงซี***.133)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า บทละครสามารถเก็บรายละเอียดของตี๋ชิงซึ่งเป็นตัวเอกในนิยายนั้นได้อย่างครบถ้วน มีภาพลักษณ์ที่กล้าหาญ เก่งกาจ รับผิดชอบ กตัญญู สมกับเป็นตัวละครเอกทุกประการ

2.2 เปาเจิ่ง

เนื้อความตอนหนึ่งใน***ว่านฮวาโหลว***กล่าวไว้ว่า ในรัชสมัยของพระเจ้าซ่งเหรินจง เปาเจิ่งคือดาวปุ๋น (Wénqǔxīng 文曲星) จุติลงมาคู่กับ ตี๋ชิงคือดาวปู๋ (Wǔqǔxīng 武曲星) เพื่อเป็นเสาหลักแห่งบ้านเมือง ดังนั้นในนิยายเปาเจิ่งจึงมีหน้าที่คอยช่วยเหลือตี๋ชิง

ในหลายครั้งหลายคราว ถือเป็นตัวละครหลักที่มีความสำคัญตัวหนึ่ง ทว่าบทบาทของเปาเจิ่งในบทละคร มีเพียงตอนที่คลี่คลายคดีสับเปลี่ยนโอรสเท่านั้น ไม่เกี่ยวข้องกับตี๋ชิงเลย แต่กระนั้นก็ยังสามารถแสดงออกถึงลักษณะที่โดดเด่นของตัวละครตัวนี้ออกมาได้อย่างชัดเจน ดังตัวอย่างต่อไปด้านล่าง

ก. เป็นขุนนางใหญ่ที่ใจซื่อมือสะอาด

มาจะกล่าวบตไป ถึงขุนนางซือกรงเชื้อตงฉิน
มีนามตามเค้าเปาบุนจิ๋น ทั้งแผ่นดินนับถือว่าซือกรง
卻說包拯上年奉旨賑饑，尚未回朝，.....

(*ว่านฮวาโหลว* . 192)

ครั้นถึงแล้วจึงแถลงเล่า กราบเรียนเปาบุนจิ๋นขุนนางใหญ่
先說張、趙扭拉此人，進至廟中，啓道：“大人，小人已將落帽風拿到了。”(*ว่านฮวาโหลว* . 198)

อันตัวเราก็จนคนเชนนี้ ท่านก็มียศอย่างขุนนางใหญ่
แม้นท่านมาโดยดีไม่มีไภ ท่านขัดใจน่าที่เฆี่ยนตีเอา
ลิสินฮุยตอบว่าเจ้าอย่าขัด ท่านซือสัจคงไม่ทำไมเจ้า
海瀅道：“原來十八年前事，果然孩兒不得而知，倘或包大人不來，便怎生是好？”婆子道：“你去說我母有十八年前大冤，要當面伸訴，別官不來，包拯定然到的。” (*ว่านฮวาโหลว*.200)

ข. ใจดีมีเมตตา

นอกจากเป็นขุนนางใหญ่ผู้ใจซื่อมือสะอาดแล้ว เมื่อเปาเจิ่งได้พบกับเด็กหนุ่มนามกัวห่ายโส่วและทราบว่าเป็นเด็กกตัญญูขายผัก

เลี้ยงดูมารดาชราตาบอด จึงสงสารและมอบเงินให้เป็นทุน เป็นการกระทำที่แสดงให้เห็นชัดเจนถึงความเมตตากรุณา

บัดนั้น เปาบุนจิ๊นยินคำที่ร่ำว่า
ให้มีใจสมเพชเวทนา หยิบเงินห้าตำลึงส่งถึงมือ.....

包公又對郭海壽道：“老夫念你是個行孝貧民，賞你五兩銀子，回去做些小買賣，也好供養母親。”

(***ว่านฮวาโหลว*** .199)

ท่านชื่อเปาบุนจิ๊นยินเชาบ้าน นำใจท่านคนนี้ดีนักหนา
รู้ว่าลูกทำการเลี้ยงมารดา ท่านจึงให้เงินมาซื้อกิน

有衆人稟我行孝，此位官員甚爲喜悅，賞我白銀五兩，做小經紀供親，……。婆子道：“他如此愛民，是甚麼官員？”郭海壽道：“他面貌十分兇惡，誰知竟是朝中包待制大人，名包拯，難道母親不聞人說包公是個朝上大忠臣，為國愛民的清官？”(***ว่านฮวาโหลว*** .199)

ค. เชี่ยวชาญเรื่องราวลี้ลับ

เหตุการณ์ธรรมดาๆแต่เมื่อมาเกิดขึ้นกับเปาเจิ่งก็กลับกลายเป็นสิ่งปาฏิหาริย์ที่มาเตือนถึงเรื่องราวบางอย่างเช่น เหตุการณ์ลมพัดหมวกปลิว คำพูดขณะที่ทนพิษบาดแผลไม่ไหวของมหาขันทีกัวหวย ดังเช่นตัวอย่างด้านล่าง

ครั้นถึงซึ่งศาลเทภารักษ์ เกิดลมพยุหนักพัดไหญ่
มวกเปาบุนจิ๊นปลิวลิ่วไป พวกเบาเกบมาให้แล้วรับเอา
ซึ่งมาเปนดังนี้จะมีเหต เพราะด้วยสังเกษมาก่อนเก่า
จึงร้องสั่งไต้เหลงกับเตียเฮา จับลมมาให้เราเรวไว

อย่าได้ทานทัตขัตขืน แล้วหยิบหมายยื่นโยนให้.....

卻說包公行了一程，以示陳橋鎮上，方到一橋中，忽狂風一卷，包爺打了個寒噤，一頂烏紗帽被風落。……說時，張龍、趙虎將烏紗與包公升戴好，包公一想，喚張、趙道：“著你二人，立刻拿了落帽風回話。”

(*ว่านฮวาโหลว* .196)

จากคำพูดก่อนหมดสติของกัวหวยที่ว่าจะยอมรับสารภาพเมื่ออยู่ต่อหน้ายมบาลเท่านั้น ทำให้เปาเจิ่งคิดแผนการดัดแปลงอุทยานในวังเป็นเมืองนรก เพื่อหลอกกัวหวยให้ยอมพูดความจริง เมื่อจัดแต่งสถานที่แล้วเสร็จ ก็ทำการบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อให้ช่วยบังตาและดลจิตดลใจกัวหวยให้เห็นเป็นดั่งเมืองนรกจริงๆ

ครั้นถึงที่ตกแต่งจัดแจงไว้ มีพไทกระเษมสันหันษา

จึงขึ้นนั่งบันลังรั่ตนา เปาบุนจินบูชาเทวัน

ขอเชิญเทภารักที่ศักสิท เข้าดนจิตกวยฮวยช่วยหม่อมฉัน

ด้วยครั้งนี้เปนงานการสำคัญ ขอให้กวยฮวยนั้นเคลือมใจ

เหนเปนเมือผีที่สงัต อย่าของขัตแปลบจิตคิตสงใส

ขอบวงสรวงเทวาสุลาไล บันดานให้เหนจรึงทุกสิงอัน

即於階下吩咐排開香案，當空禱告，稟道：“今夜奉君審斷，只因奸邪郭槐抵死部招，只好將禦花園改作陰府，以賺郭槐招供。但今夜月色光輝，狂風不起，伏乞蒼天后土諸位神祇，威靈赫赫，大顯神通，即夜施法，使狂風黑云四起，遮蔽星月，已瞞奸惡，吐出真行，方得當今任畝，仰感天恩。” (*ว่านฮวาโหลว* . 196)

จากตัวอย่างทั้งหมด สรุปได้ว่าขุนนางใหญ่เปาเจิ่งเป็นผู้ที่มีความยุติธรรม เป็นขุนนางดีมีเมตตา อีกทั้งยังมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านเรื่องราวลี้ลับอีกด้วย ซึ่งทั้งในบทละครและในนิยายล้วนแล้วแต่มีภาพลักษณ์ดังกล่าวเหมือนกันทั้งสิ้น

2.3 ผังหง

เนื่องจากพระเจ้าซ่งเหรินจงทรงแต่งตั้งธิดาของผังหงเป็นพระสนมเอก ผังหงจึงมีศักดิ์เป็นพระสัสสุระและได้รับตำแหน่งเสนาบดี บทบาทในบทละครเรื่องนี้ถือว่าเป็นศัตรูตัวฉกาจของตี๋ชิง คอยวางแผนกำจัดตี๋ชิงตลอดเวลา ภาพลักษณ์ของผังหงที่พอจะเห็นได้จากบทละครมีดังนี้

ก. เป็นเสนาบดีที่มัวเมาในอำนาจ มีจิตใจริษยาอาฆาตเป็นศัตรูกับตี๋ชิง

ผังหงกราบทูลพระเจ้าซ่งเหรินจงเพื่อขอให้มีพระบัญชาให้ตี๋ชิงเป็นผู้คุมขบวนเสื้อเกราะและเสบียงไปส่งให้แม่ทัพหยางจงเป่ายังชายแดน เพื่อจะได้มีโอกาสวางแผนกำจัดตี๋ชิงต่อไป

บัดนั้น *ผังหอง<u>ทูลความตามอิตฉา</u>*
เหนแต่เตกเชงนี้มีปัญา .....

龐太師奏知聖上道：“…惟狄王親、石郡馬智勇雙全，此去可保万全。”(***ว่านฮวาโหลว***.94)

หลังจากตี๋ชิงทำงานสำเร็จเป็นอย่างดี ผังหงจึงยังคิดแค้นใจและพยายามวางแผนกำจัดตี๋ชิงอยู่อย่างต่อเนื่อง

บัดนั้น พังหองเสนาบดิศรี
ตั้งจิดอิดฉาราวี จะย่ำยีเตกเซงเรงรำคาน

此人姓龐名洪，。他正是仁宗王的國丈，現為宰相均衡之位。他之爲人，立著妒賢嫉能的狠心，懷著詭計凶謀的惡念。…… (*อู๋หู่ผิงซี* . 2)

องค์หญิงเฟยหลงแห่งซีเหลียวปลอมตัวมาเมืองซ่งเพื่อหาทางกำจัดตี๋ชิง หลังจากสืบข่าวอยู่ระยะหนึ่งก็ทราบว่าผังหงกับตี๋ชิงนั้นเป็นศัตรูกัน เป็นเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าความขัดแย้งระหว่างขุนนางทั้งสองเป็นที่ทราบกันในวงกว้าง จนทำให้แม้แต่คนต่างเมืองยังสามารถสืบรู้ได้

ทราบข่าวว่าเตกเซงเพ่งไซอ๋อง กับพังหองเปนสัตรูคูอิดฉา
แม้นเราไปชี้แจงแจ้งกิจา ก็เหนว่าสมจิตที่คิดไว้

方知龐洪與狄青作對，飛龍想一想說：“好了，這便是機會，不若求見國丈，與他說明，然後下手，此事必須如此方妥。” (*อู๋หู่ผิงซี*.125)

จากตัวอย่างด้านบนจะเห็นได้ว่า บทละครพยายามใส่คำว่า *“อิจฉา”* ไว้คู่กับตัวละครผังหง เพื่อให้ภาพลักษณ์นี้ชัดเจนอยู่ในความรู้สึกของผู้ชมโดยเร็ว ต่างจากนิยายที่ค่อยๆปูพื้นเรื่องมาตั้งแต่ต้นถึงลักษณะนิสัย ความเป็นมา และความรู้สึกของตัวละครนี้มาโดยตลอดอยู่แล้ว ในตัวอย่างที่หยิบยกมาจากนิยายจึงดูเหมือนค่อนข้างต่างกับบทละคร เพียงแต่จะเห็นว่าผังหงจะคิดแผนการต่างๆ นานาเพื่อทำร้ายตี๋ชิงอยู่เสมอเท่านั้น

ข. ทำได้ทุกอย่างโดยไม่เลือกวิธีเพื่อให้สมความปรารถนา

เพื่อให้การกำจัดตี๋ชิงสำเร็จสมดังปรารถนาแล้ว ผังหงสามารถวางแผนทำทุกอย่าง ใช้ทุกคนเป็นเครื่องมือโดยที่ไม่สนใจความเสียหายใดๆ ที่จะเกิดขึ้นในภายหลังทั้งสิ้น อย่างเช่น การสั่งให้โจรภูเขาดักปล้นขบวนส่งเสื้อเกราะและเสบียงที่ตี๋ชิงเป็นผู้คุมขบวนไปส่งชายแดน และการขอให้องค์หญิงเฟยหลงปลอมเป็นนางเฟิ่งเจียวธิดาของหยางเทาเพื่อเข้าพิธีสมรสพระราชทานกับตี๋ชิง

ด้วยพังหุนพวกพองพังหองนาย มีจดหมายสังสอนวิงวอนมา
ให้แยงชิงเสื้อเกราะเตกเซงไว้ ท่านจะเหนอย่างไรขอปฤกษา
มาตรแม้นเราขืนขัดหัทยา ก็เหนว่าพังหองจะของเคือง

牛健笑言道：“三弟，方才孫二老爺有書到來。只因孫大老爺與狄欽差有仇，如今狄青奉旨押解征衣到三關去，孫二老爺托著我們，劫取征衣，使他難保命。…”

(***ว่านฮวาโหลว***.126)

บัดนั้น พังหองคิดอ่านกรองการไหญ่
กำจัดเตกเซงนั้นทำฉันใด จึงจะให้สนิจมิดชิดดี.....
จะยืมชื่อฮองเกียวบุตร์สาวท่าน ไปแต่งงานยกให้เพงไซอ๋อง
เมื่อส่งตัวเรานึกตรึกตรอง เปลียนตัวรองไปให้คงได้การ

想了一回，說：“罷了！老夫有一好友，乃名楊滔，他現有兩個親生女兒，……；有次女鳳姣，尚未出門；不若請他過來，悄悄商議，把飛龍代作鳳姣奏知聖上，與狄青為佩，…” (***อู่หู่ผิงซี***. 130)

ค. เป็นเฒ่าหัวงู

บทละครพรรณนาคำพูดและอากัปกิริยาของผังหงที่มีต่อองค์หญิงเฟยหลงเกินเลยจากนิยายไปพอสมควร มีการดัดแปลงฉากบ้างเพื่อเพิ่มการเข้าพระเข้านางของทั้งคู่ ทำให้เห็นถึงความเจ้าชู้มากตัณหาของตัวละครมากขึ้น เนื่องจากลักษณะของละครพันทางมักไม่ยึดถือระเบียบแบบแผนแต่เน้นความสนุกสนานถึงใจ แม้แต่ในฉากเข้าพระเข้านาง

ครั้นทราบสิ้นระแวงแคลงสงใส ประจักใจแน่รู้ว่าผู้หญิง
ทำหูตาทีสวาดพูดพาดพิง กล่าวสำออยออ่อยอิ่งอ่มยิ้มดู

一時大意看不出，細看才能辨得出來。龐洪此時呆想一會，立起身來，輕輕叫聲：“公主，先前老夫多有簡慢，休得見怪，請坐，待老夫告訴一番。……”

(*อู๋หู่ผิงซี* . 126)

บัดนั้น พังหองผองใสกระเษมศรี
ครั้นพลบค่ำเวลาราตรี ยิ่งปันปว่นยวนยี่ยั่วใจ
คิดถึงนางโปยเหลงกงจู๊ ไคร่ทำชู้เชยชิดพิศไหม

當晚国丈獨在書軒内，有心要調戲飛龍公主，……

(*อู๋หู่ผิงซี* . 128)

ครั้นถึงจึงเข้าไปคำนับ พังหองลุกขยับลงจากที่
ไปจูงกรจอมขวันมาทันที ให้นั่งยังที่เคียงกัน
ทำทีสัพยอกหยอกเย้า เอียเทาเล่อล่าเมินน่าหัน
พังหองรู้ศึกกายคิดอายครัน จึงผ่อนผันแจ้งความไปตามการ

เขาพรัตบ้านเมืองมาสาพิภัก เราก็รักทีสุตเหมือนบุตร์หลาน
จูบกอดตามความซือถือบุราณ ใครนินทาว่าฆานแล้วบาบกำ...
บัตนั้น พังหองฟังยังรักยิงนักหนา
ไว้ท่วงทีเจ้าชู้ทำหูตา ทีท่าไว้วางทางอาไล

且説国丈回歸府中，十分爽快，原要代聖上為媒。楊滔回府，又說知飛龍。 (***อู๋หู่ผิงซี***. 134)

ตัวละครผังหง ถือเป็นตัวละครฝ่ายตรงข้ามกับตัวเอกอย่างเต็มตัว ดังนั้นภาพลักษณ์จึงค่อนข้างเป็นไปในทางไม่ดีเสียมาก ทั้งความอิจฉาริษยาเจ้าแผนการ คิดร้ายต่อตัวเอกตลอดเวลา เห็นแต่ประโยชน์และความพึงพอใจส่วนตนโดยไม่คำนึงถึงบ้านเมืองและผู้อื่น อีกทั้งในบทละครยังเพิ่มความเจ้าชู้ลามกแม้แต่กับองค์หญิงซึ่งอ่อนกว่าคราวลูก เป็นสีสันส่วนหนึ่งที่ขยายเพิ่มมาจากนิยาย ถือเป็นตัวแทนตัวละครร้ายได้อย่างเต็มตัว

2.4 องค์หญิงปาเป่า

องค์หญิงปาเป่าถือว่าเป็นตัวละครหญิงที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในบทละครเรื่องนี้ เป็นธิดาคนเดียวแห่งอ๋องเมืองตานตาน นามว่า องค์หญิงซวงหยาง (Shuāngyáng Gōngzhǔ 雙陽公主) มีนามเดิมว่า องค์หญิงซ่ายฮวา (Sàihuā Gōngzhǔ 賽花公主) แต่หลังจากไปเรียนวิชากับเจ้าแม่หลูซานจนสำเร็จแล้ว ได้รับมอบของวิเศษแปดอย่างอย่างพระอาจารย์ จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า องค์

หญิงปาเป่า แปลตรงตัวได้ว่า องค์หญิงแปดวิเศษ (Bābǎo Gōngzhǔ 八寶公主)

ก. กล้าหาญ มีฝีมือในการรบ

ทัพใหญ่ของตี๋ชิงเดินทัพผิดทางล่วงมาถึงเมืองตานตาน เหล่าแม่ทัพนายกองต่างก็มิอาจสู้ได้ สุดท้ายเจ้าเมืองตานตานจึงเห็นชอบให้พระธิดาของตนออกศึก ปาเป่าก็ออกรบด้วยความยินดีมิได้อิดออดเกรงกลัว เห็นได้ชัดว่าองค์หญิงปาเป่ามิใช่องค์หญิงผู้สูงศักดิ์ที่อยู่แต่ในวังหลัง หากยังมีฝีมือและความกล้าหาญราวกับชายอกสามศอก เมื่อมาถึงสนามรบก็ออกท้าทายศัตรูอย่างกล้าหาญ

มาถึงท้องทุ่งทางกลางวิถี เหนไภรีนับหมื่นยืนส่พรัง
นางโปยโป๊กงจู๊ดูระวัง ไม่หยุดยั้งขับมาออกท้าทาย
คนไหนแน่แม่ทับเมืองเปียนเหลียง อยาหลบเลียงหลิกลี้หนีหาย
มารบตัวต่อตัวอย่ากลัวตาย แม้นเสียดายชิวาทาคำนับ
จะงดโทษโปรดให้เราไม่ถือ ถ้าดึงดือมิยอมต้องล้อมจับ
จะตีเสียให้แย่กแตกยับ ท้องกองทับก็จะป่นไม่ทนทาน

次日五鼓時候，起來傳令，男女兵丁，各各餐飽戰飯，槍刀銳利，盔甲鮮明，放炮出到關前討戰，指明要狄南蠻出馬。 (***อู่หู่ผิงซี***. 29)

ในการรบตัวต่อตัวกับหลิวชิ่ง หนึ่งในสี่ยอดทหารเสือแห่งราชวงศ์ซ่ง ปาเป่าก็สามารถต่อกรได้ไม่เพลี่ยงพล้ำ บทละครบอกให้รู้ถึงความเข้มแข็งในจิตใจและฝีมืออันว่องไวในการเข้าต่อสู้

ส่วน ***อู่หู่ผิงซี*** ก็บรรยายให้เห็นถึงความห้าวหาญและฝีมืออันเก่งกาจในการรบเช่นเดียวกัน

นางโปยโปกงจู้เข้าสู่รบ หลิกหลบเลี้ยวไล่มิได้พรั่น
ต่างชิงไชไววองปองกัน พันละวันพอไล่กันไปมา
公主聽了大怒，提起梨花槍，照面就刺，劉慶急架相迎。公主一連幾槍，幾呼把劉慶捺翻下馬，.....
(***อู่หู่ผิงซี*** . 30)

เมื่อถึงคราวที่ต้องประมือกับตี๋ชิงแม่ทัพใหญ่ ถึงแม้ปาเป่าจะนึกรู้ว่าชายผู้นี้คือเนื้อคู่จากดินแดนที่ราบภาคกลางที่พระอาจารย์เคยบอกไว้และก็นึกรักตั้งแต่แรกเห็น แต่ก็ยังคงแสดงฝีมือสู้เต็มที่

..... *นางโปยโปคงจู้ก็อาตหาน*
ขับม้าร่าโถมโจมทยาน ต่างรอนรานเลียวไล่กันไปมา....
เตกเซงเหนนางรบหลบคล่อง จึงยิบลองมีฤทขึ้นปิดน่า.....
คิดแล้วขับม้าร่าเข้ารบ ลิกหลบทีท่ากล้าหาร
เตกเซงคอยป้องกันประจันบาล ต่างรุกราญรอนฟาตปราดเปรียว
นางโปยโป้คงจู้ดูสังเกต จึงทิ้งเชือกวิเสทไปฉับเฉียว....
把梨花槍擺一擺，梅花万朵齊開，左一挑，又一刺，恰似蛟龍取水，宛如二鳳穿花，又戰了三十餘合，仍不分勝敗。 (***อู่หู่ผิงซี*** . 35)

ข. มีสติปัญญา เข้าใจเหตุผลไม่คิดเล็กคิดน้อย

นอกจากมีความกล้าหาญแล้ว ปาเป่ายังเป็นสตรีที่มีสติปัญญาเข้าใจเหตุผล ไม่คิดเล็กคิดน้อยจนเสียงานใหญ่ เช่น ในตอน

ที่จับเป็นตี๋ชิงและยอดทหารของทัพซ่งมาได้ทั้งหมดแล้วก็ทูลพระบิดาถึงเหตุและผลต่างๆ โดยมิได้เอาแต่อารมณ์ความรู้สึกของตน

เมื่อนั้น นางคงจู้เหนชอบตอบสนอง
เตกเซงมิได้คิดร้ายหมายปอง เหตเดินกองทับหลงกรงเข้ามา
ซึงนายด่านของเราก็เฉาโฉต เอาแต่โกรธถืออิทธิฤทกล้า
จึงได้ล้มตายวายชีวา ก็เปนทำมดาเข้าชิงไช
แม้นเข่นฆ่าเตกเซงคิดเกรงกรึก จะเกิษศึกสงครามลุกลามไหญ่
จะต้องคิดโอบล้อมเกลียกลอมไว้ จึงจะไม่เปนคู่สัตรูกัน

“父王噯！這狄青乃是奉宋王之命，前往征伐西遼，錯點先行官走差國度，並不是有意前來，與我邦征戰。……此事三關四將，自家不好，不許狄青分辯，定要與他廝殺，這狄青出於無奈，與他們爭戰，誰料殺他不過，這宋將占去三關，四將喪命，想來是他自取的。……但是狄青眾將，非是無名小將，等閑之流，皆是英雄無敵，如今到來我國，非易得的，但得寬容處，且赦他幾人。父王衣女兒主意，莫若用良言解勸，投降我邦，有何不可？”(***อู่หู่ผิงซี***. 39)

อยู่มาวันหนึ่งตี๋ชิงหลบหนีจากปาเป่าผู้เป็นภรรยา และเมื่อปาเป่าตามมาจนทัน จากนั้นรู้เหตุผลที่แท้จริงว่าตี๋ชิงต้องหลบหนีตนเพราะต้องยกทัพไปตีเมืองซีเหลียวแล้วเอาความชอบกลับไปช่วยมารดาที่ถูกจับเป็นตัวประกันอยู่ ก็ได้สติยอมปล่อยให้ไปแต่โดยดี

เมื่อนั้น นางคงจู้ฟังคำยิ่งซ้ำหมอง
แล้วกลับได้สติตรีตรอง จำจะต้องยิ่งยอมพร้อมใจ

此時公主聽了劉慶之言，倒也醒悟了。 (***อู่หู่ผิงซี***. 67)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ทั้งในนิยายและบทละคร ต่างก็แสดงให้เห็นถึงความมีสติปัญญา ใช้เหตุผลไตร่ตรองเรื่องราวต่างๆ โดยไม่เก็บเรื่องเล็กน้อยมาคิดหยุมหยิมตามวิสัยสตรีทั่วไปขององค์หญิงปาเป่าได้อย่างชัดเจน

ค. เป็นลูกที่กตัญญูต่อบิดามารดา เป็นภรรยาที่รักภักดีต่อสามี

ในวันหนึ่งขณะที่ตี๋ชิงกลับมาจากเที่ยวป่าไม่พบภรรยา จึงถามจากนางกำนัลจนทราบว่าพระมารดาของปาเป่าประชวร ปาเป่าจึงไปเฝ้าดูแลพระอาการยังไม่กลับ แม้จะเป็นถึงองค์หญิง แต่เมื่อมารดาเจ็บไข้ได้ป่วยก็ยังคงไปเฝ้าดูแลอยู่เคียงข้างด้วยตนเอง เป็นการแสดงออกซึ่งความกตัญญูอย่างที่ผู้เป็นลูกควรกระทำ

บัดนั้น นางทาสรีมีชื่อยกมือไหว้
จึงบอกความพลันทันใด ว่านางไปพยาบาลมารดา
宮女宮娥稟道：“因為母后娘娘有病，前去看問，尚未回來，請駙馬少坐片時。” (***อู่หู่ผิงซี*** . 59)

ต่อมาตี๋ชิงจึงอาศัยโอกาสที่ปาเป่าไปเฝ้าอาการพระมารดาหลบหนีไป แต่เมื่อปาเป่าตามมาทันและอธิบายสาเหตุที่ต้องหนีจนเข้าใจดีแล้ว ป่าเป่าก็แสดงออกถึงความรักในตัวตี๋ชิงอย่างยิ่งด้วยการปวารณาตนว่า หากตี๋ชิงตกอยู่ในความลำบากเมื่อใดจงแจ้งมาตนจะตามไปช่วยเหลือโดยไม่รั้งรอ เนื้อความตรงจุดนี้ต่างจากนิยายเล็กน้อย ปาเป่าใน ***อู่หู่ผิงซี*** ได้เสนอความช่วยเหลือเรื่องกำลังทหารและเสบียง พร้อมทั้งเตือนว่าให้ระวังฝีมืออันเก่งกล้า

แข็งขันของราชบุตรเขยเฮยลี่แห่งซีเหลียว ซึ่งตี๋ชิงก็รับทราบและปฏิเสธความช่วยเหลือไป ปาเป่าไม่ได้กล่าวล่วงหน้าไปถึงว่าจะตามไปช่วย เพราะคงไม่คิดว่าตี๋ชิงจะพ่ายแพ้และถือเป็นการดูถูกฝีมือสวามีเกินไป

ว่าสุดแท้แต่พี่น้องมิห้าม ไปสงครามแค้นเขนเปนไฉน
จงโปรดให้น้องรักประจักใจ จะตามไปแก้กันเปนมั่นคง....

此時公主聽了劉慶之言，倒也醒悟了。此時公主難捨的丈夫，致分離流淚，叫一聲：“駙馬呵！你今前往西遼，只恐兵微將寡，待妾助你幾員番兵番將，若然糧餉不敷，須帶足前往，你意下如何？但願你馬到成功。”

(*อู๋หู่ผิงซี* . 67)

หลิวชิ่งซึ่งเดินทางย้อนกลับมาเมืองตานตาน ได้นำสาส์นของตี๋ชิงมอบแด่ปาเป่า เมื่อได้รับทราบข่าวว่าสวามีถูกล้อม ก็ตัดสินใจจะยกทัพตามไปช่วยโดยไม่ลังเล ถือเป็นภรรยาที่รักภักดีและพร้อมพลีชีพเพื่อสามีคนหนึ่ง

ครั้นประจักแจ้งความตามอัคษร จึงสุนทรบอกกล่าวแก่เล่าเข่ง
เราจะยกทับไหญ่ขึ้นไปเอง จงบอกแก่เตกเซงอย่าร้อนใจ

公主說：“劉將軍，如今不必多說了，延遲等候同哀家前去，猶恐元帥懸念，如今你且先回，通知元帥，哀家救兵不日就道。” (*อู๋หู่ผิงซี* . 91)

3. การปรับเปลี่ยนเนื้อความ

ในบทละครเรื่อง ***บ้วนฮวยเหลา*** นี้มีการปรับเปลี่ยนเนื้อความและการเรียบเรียงเหตุการณ์อยู่เกือบตลอดทั้งเรื่อง จุดที่เห็นได้ค่อนข้างชัดเจนคือการบรรยายสถานที่และจำนวนต่างๆ ซึ่งจุดประสงค์หลักน่าจะเป็นเพราะรูปแบบของกลอนบทละคร กวีต้องการดัดแปลงให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยและเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้แสดงละครพันทาง ผู้วิจัยได้ทำตารางเปรียบเทียบข้อความการบรรยายเกี่ยวกับจำนวน สถานที่และการบอกทิศทางของบทละครและนิยายต้นฉบับเพื่อให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

เปรียบเทียบ	บทละคร	*ว่านฮวาโหลว อู่หู่ผิงซี*
จำนวนคน	*เกนโยธา<u>สิบหมื่น</u>พื้นจะกัน*	即日點精兵<u>三十万</u> (*ว่านฮวาโหลว* . 13)
	ให้เปนเกาหมึงตกบู้อั๋น แทนที่เฮงเทียนฮวยที่ม้วยนั้น ควบคุมพลขัน<u>สิบหมื่น</u>มี	即受王天化之職 (*ว่านฮวาโหลว* . 89)
	เหนฆ่าศึก<u>นับหมื่น</u>ยืนสพรั่ง	只見西戎兵將排城陣勢，倒海推山一般 (*ว่านฮวาโหลว* . 158)
	มีพวกโจรคุมกันอยู่<u>หมื่นกว่า</u>	狄清道：“征衣已失，無從給散了。”

		(*ว่านฮวาโหลว* . 148)
	ทำไมยกกองทับมานับแสน	本總可笑你身為主帥之職……，出無名之帥，侵犯我國邊關 (*ว่านฮวาโหลว* . 15)
	พวกเขาบ้านมากมายเป็นหลายหมู่	太平坊上眾百姓 (*ว่านฮวาโหลว* . 198)
จำนวนเงิน	*หยิบเงินห้าตำลึงส่งถึงมือ*	賞你五兩銀子 (*ว่านฮวาโหลว* . 199)
	ยิบทองมาพลันพันตำลึง ทั้งของพึงใจเสร็จพร้อมเพชพลอย……	外有馬蹄金五十錠，明珠三百顆 (*ว่านฮวาโหลว* . 227)
	กูจักให้รางวันเงินขันหนึ่ง กับจะแถมทองคำห้าตำลึง	衙役吏員等，須要站立遠遠候著，不許近聽審詞。 (*ว่านฮวาโหลว* . 235)
จำนวนอื่นๆ	*ยอมให้เฆียรตีศักสี่ร้อย*	須要覓一人面貌和公公相像的，待他當起刑來，……即將此情由, 告知藍七 (*ว่านฮวาโหลว* . 234)
	แม้นค่าทนถูกดีได้สี่ร้อย	只得將情形一一稟知。 (*ว่านฮวาโหลว* . 236)
ระยะเวลา	*กลับมาถึงนิเวศราชฐาน ไม่ทันล่วงเลยวันก็บันดาน*	次年任戌乾興原年春二月，真宗疾漸重，……不一月崩於延慶殿 (*ว่านฮวาโหลว* . 19)

	มาสูนสิ้นชลมารมวระนา	
	ซึงเจียเงกหายไปอย่าได้แคลง ระดูแล้งจะได้ภบประสบกัน	日後自然重逢，不必介懷。 (**ว่านฮวาโหลว** . 103)
	เธอจากมากว่ายี่สิบปีเสด	可憐娘娘遭此十八年苦難 (**ว่านฮวาโหลว** . 204)
	ความเรืองนี้ถึงยี่สิบปีเสฎ	你可將十八年前，狸貓換主之事 (**ว่านฮวาโหลว** . 235)
	ขอเชิญกลับเข้าวังจงฟังพี่ ไม่ถึงปีก็จะกลับมารับขวัน	今朝暫分離，后會有日，何必如此心煩 (**อู่หู่ผิงซี** . 227)
	แซแซเลาไฮใจเขมขัน แต่ได้รับทองตรามาห่าวัน	忽一日接得狼主旨召，即日點齊人馬，.....大兵起程 (**อู่หู่ผิงซี** . 82)
	เรานึกน่าแค้นขัดบัดสี เรามาอยู่ค่อยท่าสามราตรี	成親三日，未見一面 (**อู่หู่ผิงซี** . 135)
สถานที่	เตกเซงขับม้าลัดป่าไหญ่ ไม่ภบเจียเงกจนจงนใจ จะกลับไม่รู้แจ้งแห่งหนทาง	出至庭心，.....只見一人乘著祥雲 (**ว่านฮวาโหลว** . 102)
	ครั้นถึงป่าสุมทุมที่สุมทับ เปนที่ลับบังเพื่อมเลียมไสล ..... เข้าในป่าชัคสกัดตี	料想東京來必從此道經過 (**ว่านฮวาโหลว** . 127)
	ครั้นถึงเชิงภูผาป่าแปรง เหนเตกเซงขับม้ามาไหวๆ	正在一路思量，....忽然遠遠望見馬上一員將官

		(*ว่านฮวาโหลว* . 132)
	เตกเชงแวกออกด้วยใจกล้า ไม่เหนเจียวเทียนกุยวิงลุยมา เลยลัตเข้าป่ากรงไป	狄青殺出重圍，跑下山來，.....不如回營 (*ว่านฮวาโหลว* . 137)
	เจียวเทียนกุยรีบมาในป่าไหญ่ ถึงโรงขายสุราหยุดม้าไว้	焦廷貴.....來到燕子河邊，然繞河而走，...先到五云汛上李守備衙中 (*ว่านฮวาโหลว* . 137)
	ชวนกันลิลาตยาดรา เดินดันลัดป่ากรงไป	上馬出府 (*ว่านฮวาโหลว* . 142)
	กลับจากกรวดหัวเมืองเรือง ผู้ร้าย ภักอยู่ชายภูผาป่าระหง	前邊有座東岳廟，.....可以暫息 (*ว่านฮวาโหลว* . 194)
	เปาบุนจิ๋นขึ้นนั่งหลังอาชา ให้เดินลัดดันป่ากรงไป ครั้นถึงซึงศาลเทภารัก เกิดลมพ่ยุหนักพัดไหญ่	包公行了一程，已是陳橋鎮上，方到一橋中，忽狂風一卷 (*ว่านฮวาโหลว* . 196)
	ครั้นถึงซึงตะภานรำคานสุด ด่างคนหยุดยืนนึกปฤกษา	當下張、趙二人，一路上心煩意悶(*ว่านฮวาโหลว* . 197)
	ครั้นถึงชายป่าชานด่านกวน เหมง เหนเล่าเขงมาใกล้ร้องไถ่ถาม	狄爺獨自來到繁花園遊玩。....飛山虎.....尋著狄元帥，.....二人一同，悄悄來至空靜處涼庭內 (*อู๋หู่ผิงซี* . 55)

	ท่านจงชุนนุมคุมทหาร ไปเตรียมการคอยเราอยู่ เขาไหญ่	劉慶允諾，駕云去了，又往吉林、正平、安平各處關頭，通知眾將，好待元帥逃走。 (**อู่หู่ผิงซี** . 55-56)
สนามรบ	*ออกท้องทุ่งก่อประทะทับ ภบกับโยธาปาซ่าไหล*	巴三奈.....即日帶兵殺到吉林關討戰。狄元帥聞報，差焦廷貴出關迎敵 (**อู่หู่ผิงซี** . 25)
	มาถึ่งท้องทุ่งทางกลางวิถี เหนไภรีนับหมื่นยืนส่พรัง	到了石亭關上，.....次日.....放炮出到關前討戰 (**อู่หู่ผิงซี** . 135)
	ก่อพบกับกองทับแซเล่าใส้ ที่ในต้นทางว่างสิงขร	星星羅海大兵，從東路直抵西遼路經烏鴉關，擺開人馬，喊殺連天。焦廷貴.....把守此關，.....開關迎敵 (**อู่หู่ผิงซี** . 135)
	แซเล่าใฮใจหารชานสมร เหนเตกเซงแตกทับกลับณคร จึงขับต่อนพลพร้อมล้อมบูรี	狄元帥.....只得退回守關。..... 星星羅海十五万番兵，把白鶴關困得水泄不通 (**อู่หู่ผิงซี** . 85)
สถานที่อื่นๆ	*ครั้นถึงซึ่งสระไหญ่ได้ต้นโศก*	寇宮娥投水死於金水池中 (**ว่านฮวาโหลว** . 16)
	กรงมาที่ตึกกวยฮวยพลัน	他正在安樂宮中與劉太后飲酒談心，忽聞內侍進來 (**ว่านฮวาโหลว** . 224)
	กวยฮวยนั่งแอบค่างคร่างร้อง	郭槐在桌下口口聲聲叫

		(**ว่านฮวาโหลว** . 235)
	นำแตกเซงไปฆ่าน่าทวาน	喝令捆綁手，卸他盔甲，轅門斬首正罪。 (**ว่านฮวาโหลว** . 148)
	นำไปฆ่าประจานตัวหัวถนน	捆綁至法場中 (**ว่านฮวาโหลว** . 240)
	ครั้นมาถึงบ่อทั้งพ่อลูก *ช่วยกันผูกดึงรัตมัตเสียไหม่* *ผลักลงที่บ่อนั้นทันใด...*	二人扛擡至山前，見這山澗.....即將焦廷貴拋下 (**ว่านฮวาโหลว** . 142)
	คนหาบฟืนเทียวมาในป่าไหญ่ *ถึ่งบน้ำแลกรงลงไป เอะนัน* *ใครผูกรัดมัตตึง*	方得一樵子經過，只聞山澗中有人叫道 (**ว่านฮวาโหลว** . 152)
	ท่านจะเข้าไปเฝ่าท่านแม่ทัพ.... *แล้วชวนกันลิลาตยาตรา* *กรงไปที่หอว่าราชการ*	當時李成父子，進至帥堂 (**ว่านฮวาโหลว** . 145)
	เจียวเทียนกุยรีบมาหาช้าไม่ *ถึงกองทับลงม้าคลาไคล* *ขึ้นไปชาลาว่าความ*	焦廷貴一進帥堂 (**ว่านฮวาโหลว** . 156)
	หยุดยืนอยู่หอนั่งหลังเก๋ง *จึงร้องเรียกเล่าเขงมาสั่งว่า*	狄元帥.....一日見達烜不在衙中，與眾將議論說：.....劉兄弟..... (**อู๋หู่ผิงซี** . 47)

	จึงหยุดยั้งนั่งเคียง<u>บนเตียงหิน</u>	夫婦同進關中 (***อู๋หู่ผิงซี*** . 100)
การบอกทิศทาง	*ผู้เฒ่าเคืองแค้นแสนสา* *ไม่ถามโดยสุภาพช่างหยาบช้า* *คิดแล้วแกลงบอกว่า<u>ซ้ายมือ</u>ไป*	向此<u>東北至西遼</u>境界，也有四百餘裏 (***อู๋หู่ผิงซี*** . 9)

จากตารางเปรียบเทียบนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์แล้วสรุปได้ว่าบทละครมีการปรับเปลี่ยนเนื้อความโดยเฉพาะจำนวนและสถานที่ อาทิ สนามรบมักจะเปลี่ยนเป็นท้องทุ่งหรือตามทางเดินทัพ ตัวละครมักต้องเดินทางหรือหยุดพักในป่า ชายป่า และการบอกทางก็เปลี่ยนจากทิศเหนือใต้ออกตกเป็นซ้ายขวาแทน เนื่องจากความเคยชินของคนไทยมักจะใช้ด้านซ้าย ขวา หน้า หลังมากกว่าทิศทั้งสี่ ในส่วนของจำนวน วันเวลาต่างๆ ก็ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสัมผัสของกลอนในแต่ละวรรคและบริบทของสังคมไทยมากขึ้น ทำให้ผู้ชมไม่รู้สึกติดขัดหรือไม่เข้าใจเมื่อชมและฟังละคร

4. การพรรณนาฉากรัก

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของฉาก ว่าหมายถึง เครื่องประกอบเวทีละครเพื่อให้ดูสมจริงตามเนื้อเรื่อง เช่น ฉากป่า ฉากเมือง, ลักษณะนามเรียกตอนย่อยของละครในองก์หนึ่งๆ หรือตอนหนึ่งของละครที่เปิดม่านหน้าเวทีครั้งหนึ่งๆ เช่น ละคร 3 ฉาก (2542: 336) บทละครพันทาง เรื่อง ***บ้วนฮวยเหลา***

ไม่มีการแบ่งฉาก ตอน หรือองก์อย่างบทละครรำในปัจจุบัน แต่กวีประพันธ์ต่อเนื่องไปเรื่อยๆ อีกทั้งไม่ได้กำหนดบทเจรจาอย่างละเอียดตลอดทั้งเรื่อง เพียงแต่เขียนแทรกไว้ว่า เจรจาในจุดที่ให้ตัวละครแต่งเติมคำเจรจาขึ้นด้วยตัวเองในเวลาแสดง

เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า ขนบและจุดเด่นอย่างหนึ่งของละครรำของไทยคือการรำเข้าพระเข้านาง ดังนั้นในที่นี้จึงยกการพรรณนาฉากรักมาทำการศึกษาเปรียบเทียบ ดังนี้

4.1 การแสดงอารมณ์รักและการเกี้ยวพาราสี

จากการอ่านเปรียบเทียบบทละครและนิยายทั้งสองฉบับ ผู้วิจัยเห็นว่าพระนางในบทละครถูกสร้างให้มีการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกให้มากและชัดกว่านิยาย

ตัวอย่างที่ 1 ตี๋ชิงกับปาเป่าพบกันครั้งแรกท่ามกลางสนามรบ

> *เตกเซงเลงแลดูนงลัก ให้แสนรักทรวงวาบทราบซ่าน นางกงจูดูซึงตลึงลาน สองสมาร ผูกใจอาไลกัน ต่างคลายวายพิโรธโกรธเกรียว รำเพลงเกี้ยวเรียงรบขบขัน หญิงยอกชายยั่วพัวพัน ทำเชิงชั้นแยบคายหลายทำนอง ต่างเพ่งต่างพิศจิตปลื้ม ต่างลืมหยุดหัตปัดป้อง นางขวยเขินเมินม้วนชม้อยมอง ต่างกระหยิ่มยิ้มยองยินดี*
>
> เต็กเช็งกับนางโปยโปกงจู๊ยืนม้านิ่งตะลึงอยู่.....ว่าแล้วก็ชักม้าเข้ารบกับนางโปยโปกงจู๊ได้ประมาณห้าสิบเพลง ท่วงทีคล่องแคล่วปัดป้องว่องไวนัก ยังไม่แพ้ชนะกัน แต่นาง

โปยโปกงจู๊กับเต็กเช็งรบกันนั้นเป็นท่วงทีชั้นเชิง เกิดความกระสันปั่นป่วนขึ้นในท่ามกลางศึกด้วยกันทั้งสองฝ่าย (*โหงวโฮ้วเพงไซ* . 33)

此時元帥暗贊番女花容，又想他未必有此本事，竟忘卻交鋒之事情。……此時公主看這狄青，也呆了，忘他是敵人。……，一男一女殺得起來，但是有意男邦將，雖在交鋒不認真，二人槍去刀迎，叮當併響，一連戰了五十個回合，各無勝負。(*อู๋หู่ผิงซี* . 33-34)

ตัวอย่างที่ 2 ตี๋ชิงกับองค์หญิงปาเป่าเข้าหอ

ยอตสวาต เปนบุญวาศหนามาสมาร พี่ได้เหนจอมขวันเมือวันวาน ตลึงลานอาไลรักใครครัน ซึงยอมให้งามสับเจ้าจับได้ เพราะยากไก้ลเคียงน้องประคองขวัน กลับส่งให้บิดาฆ่าฟัน ถ้าโลซันไม่ช่วยก็ม้วยมร ฯฯ

เซียนเซียนก๊กอ๋องก็มีความยินดีครั้นถึงวันฤกษ์ดีก็ให้จัดแต่งการให้เต็กเช็งกับนางโปยโปกงจู๊อยู่กินเป็นสามีภรรยากันตามธรรมเนียม (*โหงวโฮ้วเพงไซ* . 40)

扣上宮門，公主開言說：“上陣交鋒，如同仇敵，焉知有今日和諧之事，從前奴家身犯之罪，切望駙馬寬洪大度，饒恕罷了！”狄青說道：“我狄青誤走貴邦，得罪得罪，蒙公主寬恕招贅了我，不記前愆，此乃感恩不淺。”公主說：“駙馬說那裏話來，你言太重了。”狄青說：“前愆怨恨，既成夫妻，且自了卸，此念丟去不提。”但聞更鼓三敲，夜已深了，公主說：“駙馬，請睡罷！”(*อู๋หู่ผิงซี* . 48)

4.2 การเข้าพระเข้านางและการปัดป้องปฏิเสธ

ตัวอย่างที่ 1 ตี๋ชิงกับองค์หญิงปาเป่าเข้าหอ

ควงชิวิด พี่ขอบจิตล้นเหลือเชือแล้วละ ขอสนองคุณแนบแอบอุระ ว่าพลางประคองเคียงขึ้นเตียงทอง คอยโลมเล้าเยายอกยิยวนยิ้ม ในทรวงกริ่มกลมเกลียวเสียวสยอง เคียงคู้สูสมอารมปอง ไม่มัวหมองหมางเมินเขินใจ

เซียนเซียนก๊กอ๋องก็มีความยินดีครั้นถึงวันฤกษ์ดีก็ให้จัดแต่งการให้เต็กเช็งกับนางโปยโปกงจู๊อยู่กินเป็นสามีภรรยากันตามธรรมเนียม (***โหงวโฮ้วเพงไซ*** . 40)

狄青說：“前愆怨恨，既成夫妻，且自了卸，此念丟去不提。”但聞更鼓三敲，夜已深了，公主說：“駙馬，請睡罷！”此時夫妻二人，雙雙攜手，同歸羅帳，解帶寬衣，興雲佈雨，共效于飛之樂。八寶公主遂了一見留情之願；狄元帥愁悶暫消；此夜歡娛快樂，難以形容，不多煩述。” (***อู๋หู่ผิงซี*** . 48)

ตัวอย่างที่ 2 ผังหงเกี้ยวพาราสีองค์หญิงเฟยหลง

บัดนั้น พังหองผ่องใสกระเษมสี ยิ้มพลางทางว่าเพราะปรานี จึงมาเฝ้าเซาซียุพเยา ว่าสมคิดเสียก่อนจะผ่อนผัน ถ้าช่างนั้นอ้ายแก่ต้องแห้งเปล่า วันนี้ข่อวางประจำคลำเบาๆ ว่าพลางโลมเล้าภาที แสนรัก อย่าเบือนภักตร์รผินผันหันหนี เสียแรงหวังตั้งใจเปนไม้ตรี ไม่ก่อที่จะขัดผัดวันยาว ปารวรกรกุมอุ้มแอบ ขอกอดแนบอุ่นกายก่อหายหนาว อย่าให้เริดร้าร้างอยู่ค้างคาว ไม่ควรกล่าวคำขัดตัษรักษ์ ช้าก่อน

สายสมรข่วนหยิกพลีกผลัก ไม่ควรทำอำนาถสมพาตยักษ์
คุมเหงนักแล้วไม่อยู่จะสู่ตาย นางผลักใสปล่องปัตสบัตหนี
พังหองตกเกาอี่นอนหงาย ลุกขึ้นไลคว้าฉุดยื้อยุดกาย แล้ว
จูงกรโฉมฉายมานั่งเคียง

พังหองได้ฟังนางโปยเลงกงจู๊ว่าก็ตายใจ สำคัญว่านางมีความรักใคร่คงจะได้เป็นภรรยาเป็นแน่ จึงพูดว่าเจ้าอย่าทุกข์ร้อนไปเลย เราจะช่วยให้สำเร็จว่าแล้วก็ลานางโปยเลงกงจู๊กลับมาที่อยู่ (***โหงวโฮ้วเพงไซ*** . 91)

龐洪此時扯招公主的衣袖，公主着急，立起來叫聲：“太師，你是當朝一品，爲何這般無禮，不顧廉恥，不知俺飛龍爲人何如，你枉如此年高，輕浮太甚，來調弄哀家。”龐洪聽罷呵呵大笑道：“公主呵，誰叫你花容嬌嫩，誰叫你孤身獨自投到我府内，惹起老夫風流之念，今日不期而諱，乃是宿世因緣，公主休得推卻。”
(***อู่หู่ผิงซี*** . 128-129)

4.3 การกระทบกระเทียบตัดพ้อและบริภาษ

ตัวอย่างที่ 1 ตี๋ชิงหนึองค์หญิงปาเป่าเพื่อไปซีเหลียว แต่ปาเป่าตาม มาจนทัน

เมือนั้น นางกงจู้ขู่กระชากร้องถากถาง ไม่รักชือสกุนเปนขุนนาง พูจาอย่างชาวพลเปนคนพาล ทำน่าไหว้หลังลอกพึ่งออกน่า ไม่รู้ว่าเชือยากคนปากหวาน อยู่ดีๆไม่มีซึง

เหตการ จะคิดอ่านหนีไปเปนไภรีน แต่ตัวจะหนีไปก็ใช่เหตุ ล้วงลักของวิเสศเขาไปสิ้น มิรู้ย้อมแมวลายเทียวขายกิน ชางหลายลิ้นหลายเลหเพโทบาย

นางโปยโปกงจู๊จึงตวาดแล้วว่า เหตุใดท่านจึงคิดการเช่นนี้ เราหมายว่าท่านจะเป็นคนดีมีความสัตย์ สารพัดจะพูดแต่ล้วนดีมีความรักไม่ทิ้งขว้าง จะอยู่สู้ตายในเมืองนี้ ที่แท้ก็เปล่าทั้งสิ้น ข้าพเจ้าเพิ่งเห็นลิ้นชาวเมืองเปียนเหลียงวันนี้ ถึงจะไปก็ไม่ว่า จะพูดจาบอกเล่ากันตามจริงมิดีหรือ เป็นถึงทหารเอกแม่ทัพใหญ่เมืองเปียนเหลียงช่างไม่มีความสัตย์ซื่อตรงจริงจะหนีไปแต่ตัวก็กลัวจะไม่มีอะไรไปฝากชาวเมืองเปียนเหลียงลักเอาของวิเศษแปดอย่างเขามาด้วยไม่มีความอายหรือ (***โหงวโฮ้วเพงไซ*** . 53-54)

公主喝聲：“……，哀家信了你的真情，豈知一片的巧語能言，……，到底你拋棄了哀家，有何緣故？” ……
公主說：“既然你一心歸宋，何不早早說明，口是心非，豈大丈夫之所為？” (***อู๋หู่ผิงซี*** . 65)

<u>ตัวอย่างที่ 2</u> ผังหงกับองค์หญิงเฟยหลง

ผังหงเข้าหาองค์หญิงเฟยหลงด้วยความเชื่อมั่นว่าจะได้เชยชม แต่โดนองค์หญิงเฟยหลงตัดรอนไม่ยินยอมตามใจ ผังหงในบทละครจึงทั้งแกล้งขู่แกล้งงอนแกล้งโกรธและโอ้โลมสารพัด

ผมหอม จะไม่ยอมเปนแน่แท้เที่ยง เราเปนขุนนางใหญ่ใจเชียง ไม่ควรเกียงเกลียดชังรั้งร่อ ถ้าแม้นทำดือดึงถึงขนาด

หัวเจ้าคงจะฆาตเดียวนี้หนอ เจ้าถือดีฉันใดฉิใจค่อ เขางอนง้อแล้วก็งอนจนเกิ่นไป

พังหองได้ฟังนางโปยเลงกงจู๊ว่าก็ตายใจ สำคัญว่านางมีความรักใคร่คงจะได้เป็นภรรยาเป็นแน่ จึงพูดว่าเจ้าอย่าทุกข์ร้อนไปเลย เราจะช่วยให้สำเร็จ ว่าแล้วก็ลานางโปยเลงกงจู๊กลับมาที่อยู่ (***โหงวโฮ้วเพงไซ*** . 91)

龐洪說：“公主，猶恐你報仇之後，忘了今夜之言，豈不辜負了老夫一片憐香惜玉之心。” (***อู่หู่ผิงซี*** . 129)

จากตัวอย่างการพรรณนาฉากเข้าพระเข้านางทั้งหมดด้านบน ผู้วิจัยสรุปได้ว่าบทละครมีการดัดแปลงคำสนทนาเกี้ยวพาราสี คำอ้อนวอน คำบริภาษ ดัดแปลงและเพิ่มเติมกริยาท่าทางของตัวละครทั้งชายและหญิง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการดัดแปลงเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ช่วยทำให้ละครรำมีอรรถรสสนุกสนานมากขึ้น ดึงดูดและเข้าถึงจิตใจผู้ชมได้ดีขึ้น จึงไม่น่าสงสัยเลยที่โรงละครของเจ้าพระยามหินทรฯ จะได้รับความนิยมมากในขณะนั้น

5. ข้อสรุป

จากการศึกษาเปรียบเทียบตัวบททั้งหมดดังที่ได้บรรยายวิเคราะห์มานี้ ผู้วิจัยเห็นว่าบทละครพันทางเรื่อง ***บ้วนฮวยเหลา*** มีรายละเอียดของเนื้อความที่แตกต่างจากนิยายต้นฉบับทั้งสอง คือ

ว่านฮวาโหลว และ ***อู่หู่ผิงซี*** บ้างทั้งในด้านของคำเจรจา อากัปกิริยาของตัวละคร การบรรยายสถานที่ จำนวนและระยะเวลาต่างๆ สาเหตุหลักน่าจะมาจากการที่มิได้ใช้นิยายต้นฉบับมาดัดแปลงโดยตรง หากแต่ใช้ฉบับแปลภาษาไทยเป็นต้นแบบ จึงทำให้เนื้อความที่ตกหล่นไปตั้งแต่ในฉบับแปลนั้นไม่ปรากฏในบทละคร นอกจากนี้รูปแบบบทประพันธ์ที่แตกต่างกันของนิยายกับกลอนบทละครก็น่าจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง อีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ กวีมีการปรับเปลี่ยนเนื้อความหรือเหตุการณ์ให้เหมาะสมกับการนำไปแสดงเป็นละครรำเพื่อให้ชาวบ้านได้ชมอย่างเข้าใจและสนุกสนานมากขึ้น

ด้วยสาเหตุต่างๆ ดังที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์มานี้จึงทำให้บทละครมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างจากนิยายต้นฉบับ หากแต่ผู้วิจัยเห็นว่าความแตกต่างเหล่านั้นน่าจะทำให้ละครพันทางเรื่อง ***บ้วนฮวยเหลา*** ได้รับความนิยมจากผู้ชมชาวไทยมากขึ้น เนื่องจากดูง่ายไม่ติดขัดทั้งในด้านของภาษาและเนื้อหา และยังเป็นท้องเรื่องที่มีทั้งความแปลกใหม่แบบต่างชาติซึ่งแสดงผ่านรูปแบบละครรำอย่างที่คนไทยคุ้นเคยกันมานาน

บรรณานุกรม

陳東原. **《中國婦女生活史》**. 中國文化史叢書第二輯.

陳峰和張明. 2000 年 7 月第 4 期. 從名將狄青的遭遇看北宋中葉武將的境況. **中州學刊**

段春旭. 2011 總第 76 期狄青故事的產生與演變. **中國典籍與文化**

李修生. 1997. **《古本戲曲劇目提要》**. 北京:北京文化藝術印刷廣

李雨堂. 1995. **《万花樓》**. 華夏出版社

王季思. 1999. **全元戲曲：第 6 卷**. 北京:人民文學出版社.

無名氏. 1995. **《五虎平西平南》**. 華夏出版社

徐文凱. 2009. **有韻說部無聲戲：清代戲曲小說相互改編研究**. 北京:中國傳媒大學出版社.

雪露. 劉妃與李妃. **劇藝文論**

元脫脫等. **《宋史》**. 第二五冊卷二四二至卷二五六（傳）.

元脫脫等. **《宋史》**. 第二八冊卷二八六至卷三〇〇（傳）.

1991. **《中國通俗小說總目提要》**. 天津:天津新華印刷.

จักรกฤษณ์ ดวงพัตรา. วรรณคดีการแสดง. กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา. 2546.

จิตร ภูมิศักดิ์. นิราศหนองคาย วรรณคดีที่ถูกสั่งเผา. กรุงเทพฯ : ส่องศยาม. 2533.

บ้วนฮ่วยเหลา. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์บุ๊คส์. 2551.

ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. วิเคราะห์รสวรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ : ศยาม. 2543.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์. 2546.

ราชบัณฑิตยสถาน. หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาจีนและภาษาฮินดี. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน. 2550.

รพีพรรณ เทียมเดช. วิเคราะห์วรรณกรรมบทละครของหลวงพัฒนพงศ์ภักดี (ทิม สุขยางค์). วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 2531.

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. ตำนานละครอิเหนา. ธนบุรี : ป.พิศนาคะ. 2543.

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. ตำนานหนังสือสามก๊ก. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า. 2507.

สุพิชฌาย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา. การวิเคราะห์บทละครพันทางเรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ ของ เสรี หวังในธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2546.

หลวงพัฒนพงศ์ภักดี. บ้วนฮวยเหลา (สมุดไทยดำ) โหงวโฮ้วเพงไซ โหงวโฮ้วเพ็งหนำ. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์ บุ๊คส์. 2551.

เอนก นาวิกมูล. หญิงชาวสยาม. กรุงเทพฯ : แสงดาว. 2542.

เอมอร ชิตตะโสภณ. จารีตนิยมทางวรรณกรรมไทย : การศึกษาวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : คอมแพคท์พริ้นท์. 2539.

ABSTRACT

A Comparative Study of the Thai Lakhon Phanthang "BUAN HUAI LAO" and the Original Novels, "WAN HUA LOU" and "WU HU PING XI"

Sarinya Puapadung

The Thai's Lakhon Phanthang during King Rama the V period, entitled "BUAN HUAI LAO" by Luang Patthanaphongphakdee, was selected and adapted its contents from the Thai version of two Chinese historical novels, "WAN HUA LOU" and "WU HU PING XI". They were translated into Thai language on King Rama the IV period. Therefore, they have both similarities and differences between the original novels and the manuscript of "BUAN HUAI LAO". In addition, this adaptation also illustrates an influence of Chinese literature upon Thai literary work in the beginning of Rattanakosin period.

Keywords: *Thai's Lakhon Phanthang, Buan Huai Lao, Chinese historical novels*